

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรุงเทพ, ธนาคาร สาขาโอเรียลเต็ล. "เรื่อง การตรวจสอบราคาประเมินที่ดิน," หนังสือที่ น.ล. 1/ย.
 อค.701/2545, 6 มิถุนายน 2545. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- ขจร สุขพานิช. ข้อมูลประวัติศาสตร์สมัยบางกอก กรุงเทพฯ : ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2524.
- คณะนิสิตบัณฑิตศึกษา. "รายงานการศึกษาความเป็นไปได้โครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ กรณีศึกษาที่ดินบริเวณสถานีตำรวจดับเพลิง และตำรวจน้ำ," ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544 (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- จันทร์ภาคนต์ ไปษยานนท์. โครงการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน อาคารโรงภาพยนตร์เป็นที่พักรับรองแขกรัฐบาล. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- เจ้าสัวเจริญสุขยโรงแรม. ไทยรัฐ 21 มิถุนายน 2545. : 9
- เดชา บุญค้ำ. การอนุรักษ์กับการพัฒนา, วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉบับพิเศษที่ครบรอบ 60 ปี, 2536.
- ธนารักษ์, กรม. "รายงานการประชุมเรื่อง การปรับปรุงการใช้ประโยชน์ราชพัสดุบริเวณที่ทำการ กรมศุลกากรเก่า (โรงภาษีร้อยชักสาม)," 15 กุมภาพันธ์ 2545. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- ธนารักษ์, กรม. "ร่างผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการก่อสร้างโรงแรมบูติก," 30 มิถุนายน 2545 (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- นนท์วัฒน์ จิตตรง. การเตรียมการติดตั้งระบบปรับอากาศในอาคารอนุรักษ์ กรณีศึกษา : วังพญาไท, วิทยานิพนธ์ปริญญาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- นิคม มูลิกะคามะ (บรรณารักษ์). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติการอนุรักษ์อนุสรณ์และแหล่งโบราณคดี กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2532.
- เน่งน้อย ศักดิ์ศรี, หม่อมราชวงศ์. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2545.
- ปิ่นรัชฎ์ กาญจนันฐิติ. Building renovation, เอกสารประกอบการสอน การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและชุมชนพื้นฐาน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543.
- ผังเมืองกรุงเทพมหานคร, สำนัก. กฎกระทรวงฉบับที่ 414 พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ : กองวางผังพัฒนาเมือง, 2542.
- พนิดา สงวนศรีวานิช. คุณค่าอาคารเก่ากับแนวทางอนุรักษ์เป็นภารกิจของสังคม, ศิลปวัฒนธรรม 3 มกราคม 2539.
- พิชญา บุญภินนท์. สถาปนิกส่วนสงวนรักษาโบราณสถาน สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร. สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2545.
- พิมล ธรรมพิทักษ์พงษ์. ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและวิชาการศาลรัฐธรรมนูญ. สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2543.

- มรดกโลก. รายงานการศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยกรุงเทพมหานคร
กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2537.
- มหาดไทย, กระทรวง. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (2522). กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2522.
ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน กรุงเทพฯ : ครุสภา, 2522.
- ว.ช.ประสังสิต (นามแฝง). ประวัติสรรพากรฉบับสมบูรณ์ พระนคร : สุรศักดิ์ ประสังสิต, 2541.
- ศุภชัย นาคทอง. หัวหน้าส่วนสงวนรักษาโบราณสถาน สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
กรมศิลปากร. สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2545.
- ศรันย์ ทองปาน. นายเกรซ กับสถาปัตยกรรมแบบฝรั่งในสมัยรัชกาลที่ 5, เมืองโบราณ 24 เมษายน-
มิถุนายน, 2541.
- สมชาติ จิ่งสิริอารักษ์. หลักการและแนวคิดสากลในการอนุรักษ์โบราณสถาน, วัสดุและวิธีการใหม่ในการ
อนุรักษ์โบราณสถานหินทราย การประยุกต์วิทยาศาสตร์ เพื่อการอนุรักษ์โบราณสถาน.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2544.
- สมชาติ จิ่งสิริอารักษ์. แนวความคิดในการอนุรักษ์โบราณสถานในศตวรรษที่ 19 ของอังกฤษ, หน้าจั่ว 12
ปีการศึกษา 2536-2537.
- สมชาติ จิ่งสิริอารักษ์. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง สถาปัตยกรรมแบบตะวันตกในรัชสมัยพระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2544 (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่).
- สาวิตรี เจริญพงศ์. 80 ปี น้อมศิรสา กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- สุวรรณ ชนิดวัฒน์. สถาปนิกสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร. สัมภาษณ์,
6 สิงหาคม 2545.
- สีหศักดิ์สินทวงศ์, พระยา. โชคชะตาในชีวิตที่พอใจ กรุงเทพฯ : องค์การค้าคุรุสภา, 2506.
- เสงี่ยม บุญมีฤทธิ์. ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด ส.บุญมีฤทธิ์ก่อสร้าง. สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2543.
- อนุমানราชธน, พระยา. ตำนานสกุลกากร พระนคร : พระจันทร์, 2484.
- อนุমানราชธน, พระยา. พื้นความหลัง เล่ม 2 กรุงเทพฯ : ศิวพร, 2511.
- อินทัย เพ็ญตระกูล. สัมภาษณ์. อ้างถึง นนทวัฒน์ จิตตรง, การเตรียมการติดตั้งระบบปรับอากาศใน
อาคารอนุรักษ์ กรณีศึกษา : วังพญาไท, วิทยานิพนธ์ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543

ภาษาอังกฤษ

- Bucher, Ward (ed.). Dictionary of building preservation New York : Van Nostrand teinhold, 1989.
- Catanese, Antony J. and Snyder, James C. Introduction to urban Planning New York :
McGraw-Hill, 1979.
- Duval, Georges. Restauration Liège : Mardaga, 1990.
- Feilden, Bernard. Conservation of historic buildings Great Britain : Butterworth-Heinemann, 1995.
- Harvey, John. conservation of building London : Baker, 1972.

- Highfield, David. The Construction of new building behind Historic Facades London : E & Fnspon, 1991.
- Jokilehto, Jukka. A History of architecture conservation Oxford : Butterworth Heinemann, 1999.
- Kurtich John and Eakin Garret, Interior architecture New York : Van Nostrand einhold, 1993.
- Lynch, Kevin. What time is this place? Massachusetts : The MIT press, 1972.
- Mathieu, Coroline. Orsay Paris : Scala, 1999.
- Ruskin, John. The Seven lamps of architecture New York : Dover publication, 1880.
- Schulz, Christian Norberg. New building in old setting Munich : The Baberische Architeckten Kammer and Die neve Smmlung, 1987
- Scott Sir,Gilbert. A Plea for the faithful restoration of our ancient churches London : Parker, 1850.
- Sekules, Kate. "Making the Scene," Food and wine May 2001.
- Wood cock David G. (ed.), Adative reuse : Issues and case studies in building Preservation New York : Van Nostrand reinhold, 1988.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

<http://www.Architecturenow.com>.

<http://www.W.hotel.com>.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายใน อาคารที่ได้
รับอิทธิพลตะวันตกในสมัยรัชกาลที่ 5 กรณีศึกษา ศาลากลาง

The Reign of King Rama V:

โดย นายบุญเสริม เปรมธาดา

P-01

แผนผังแสดงระเบียบวิธีวิจัย

การรวบรวมข้อมูล

บทที่ 2 ทฤษฎีแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	วิธีวิจัย - ทบทวนวรรณกรรม - ทบทวนวรรณกรรม
- ทฤษฎีและแนวคิดการปรับปรุงอาคาร	
- การพิจารณาคุณค่าโบราณสถาน	

บทที่ 4 ประวัติ รูปแบบ และสภาพประวัติศาสตร์สถาน	วิธีวิจัย - ทบทวนวรรณกรรม - สัมภาษณ์ - รั้ววัด - บันทึกสภาพ
- รูปแบบทางสถาปัตยกรรมโครงสร้างและวัสดุ	
- สภาพอากาศในปัจจุบัน	
- สรุปคุณค่าอาคาร	

การวิเคราะห์

- วิเคราะห์ ทฤษฎีและแนวคิด
- วิเคราะห์การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอาคารที่สร้างในสมัยรัชกาลที่ 5
- วิเคราะห์ รูปแบบ และสภาพปัจจุบันอาคาร
- การพิจารณาแนวทางการปรับปรุงอาคาร

การสังเคราะห์

- แนวทางและวิธีการปรับปรุง
- ข้อดี-ข้อเสียของการปรับปรุงที่ผ่านมา
- คุณค่าอาคาร
- ศักยภาพของอาคาร

การสรุปผลและการเสนอแนะ

บทที่ 6 สรุปและเสนอแนะ
- เสนอแนะแนวทางการปรับปรุง
- ข้อเสนอแนะต่อภาควิชาในอนาค
- รวบรวมและนำเสนอต่อการปรับปรุงอาคารเก่าในประเทศไทย
- ปัญหาและอุปสรรคในระหว่างการทำวิจัย

บทที่ 3 การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอาคารที่สร้างในสมัยรัชกาลที่ 5	วิธีวิจัย - สัมภาษณ์ - บันทึกภาพ
- ในเชิงแนวคิดและรูปแบบที่เปลี่ยนแปลง	
- ในเชิงการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ภายในอาคาร	
- ในเชิงโครงสร้างวัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้าง	
- ในเชิงงานระบบและอุปกรณ์อาคาร	

บทที่ 5 การพิจารณาแนวทางการปรับปรุงศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยกรุงเทพฯ	วิธีวิจัย - ทบทวนวรรณกรรม
- ที่ที่รองรับรองแaggerัฐบาล	
- โรงแรมบูติก	

ทฤษฎีแนวความคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การอนุรักษ์กับการพัฒนา
ความหมายของคำว่า การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

Kurtich & Eakin	Ward Bucher	Leslie H. Simmons	ศต.ดร.ปรีชฎิกานุกัญชชิตติ	กรมศิลปากร สหรัฐอเมริกา	พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน	กรมศิลปากร
<ol style="list-style-type: none"> 1. Renewing 2. Updating 3. Contemporary need 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Repairing 2. Change 3. Modern Use 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cleaning 2. Repair 3. Rebuilding 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดึงการอนุรักษ์ 2. Change 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Change 2. Consolidation 3. Living Monument 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำให้มีลักษณะต่างออกไป 2. แก้ไขให้เรียบร้อย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การปฏิสังขรณ์ 2. ทำให้อาคารดีขึ้น 3. มีประโยชน์ใช้สอย 4. สงวนรักษา

สรุปความหมายที่ใช้ในการศึกษา

1. การปรับปรุงอาคารเก่าให้ทันสมัย
2. เพื่อการใช้สอยใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ไม่ต้อยไปกว่าการสร้างอาคารใหม่
4. เก็บรักษาเอกลักษณ์ของอาคารไว้ เพื่ออนุรักษ์หลักฐานทางประวัติศาสตร์

ทฤษฎีและแนวคิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

ทฤษฎีการอนุรักษ์อาคาร (Conservation)	ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงโบราณสถาน (Restoration)	ทฤษฎีการอนุรักษ์กรอบอาคาร (Faade Retention or Facadism)	ทฤษฎีการต่อเติมโบราณสถาน (Addition)
<p>(การอนุรักษ์เชิงโรมานติก)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เหตุที่ต้องรักษาโบราณสถาน - คุณค่าทางประวัติศาสตร์ - มิติของเวลา - ความจริงแท้ - จิตวิญญาณ 	<p>1. Viollet le duc (การบูรณะของรูปแบบ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดด้านรูปแบบ - แนวคิดด้านโครงสร้าง - แนวคิดเชิงอุดมคติ - แนวคิดการเทียบเคียงสถาปัตยกรรม - แนวคิดแบบเหตุผลนิยม <p>2. Gustavo Giovannoni (การบูรณะเชิงวิทยาศาสตร์)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ - ทำการบูรณะอาคาร - ขอนการบูรณะ - เพิ่มเติมส่วนที่ขาดหายไป - ใส่วันเดือนปีที่ทำการบูรณะ <p>3. Cesare Brandi (การบูรณะเชิงคุณค่า)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องไม่ทำให้เอกภาพอาคาร - ด้อยลง - กระทบอย่างตรงตรงมา - ไม่คาดเดา - ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการบูรณะในอนาคต 	<ul style="list-style-type: none"> - เก็บรักษาเผอิญหน้าอาคาร - ขอนโครงสร้างใหม่ - ขนาดของที่วางภายในควรใกล้เคียงของเดิม - ระดับพื้นที่สร้างใหม่ต้องสัมพันธ์กับกรอบอาคาร - ทำการบูรณะลักษณะดั้งเดิมที่สำคัญ - ออกแบบทางเข้าใหม่ได้ - ใช้วัสดุที่เปลี่ยนแปลง - ต่อเติมโดยคำนึงถึงภาพรวมและตำแหน่งที่ต่อเติม - อนุรักษ์หรือทำขึ้นใหม่สำหรับชิ้นส่วนที่มีความสำคัญรองลงมา - อนุรักษ์หรือสร้างหลังคาขึ้นใหม่ - เปลี่ยนแปลงรูปแบบหลังคาใหม่ - ตกแต่งลวดลายประดับที่สำคัญ 	<p>1. การแปลความหมาย (Interpretation)</p> <p>1. University of York-Center For Conservation Studies</p> <ul style="list-style-type: none"> - การถ่ายทอดเอกลักษณ์หรือลักษณะสำคัญของพื้นที่หรืออาคารนั้น ๆ <p>2. Christian Norberg-Schulz</p> <ul style="list-style-type: none"> - การหยุดยั้งการแก้ไข <p>3. ต.เตชา บุญดำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การก่อสร้างใหม่ โดยใช้ลักษณะเดิม - การนำองค์ประกอบหรือเอกลักษณ์เดิมมาใช้ - การนำวัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้างแบบเดิมมาใช้

การพิจารณาคุณค่าโบราณสถาน

John Ruskin & William Morris

Camillo Boito

Venice Charter

Bernard Feilden

Alois Riegler

Antony J. Catanesi กรมศิลปากรแห่งสหรัฐอเมริกา

บันทึกที่ ๑๒๑

1. ความเก่าแก่

2. ศิลปะ

3. บัญชีรายชื่อหรือศิลปะอันเยี่ยมยอด

1. ทางโบราณคดี

2. ทางภาษาชาติที่ปรากฏ

3. ความงามของสถาปัตยกรรม

1. ประวัติศาสตร์

2. ทางศิลปะ

1. ทางด้านจิตใจ

- ทางอายุ

- ทางประวัติศาสตร์

- จุดมุ่งหมายในอดีต

2. คุณค่าในปัจจุบัน

- ทางทางใช้งาน

- ทางศิลปะ

- ทางความแปลกใหม่

- ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ

2. ทางด้านวัฒนธรรม

3. ทางด้านทางใช้งาน

มีสุนทรียภาพ

เป็นตัวแทน และ

แบบแผนของสิ่งที่มี

ไม่มีลักษณะ

เป็นศิลปะที่

มีบทบาทใน

ประวัติศาสตร์

ที่ปรากฏในปัจจุบัน

มีความเป็นศิลปะ

เกี่ยวข้องกัน

ทางศิลปะ

ประวัติศาสตร์

เกี่ยวข้องกัน

ทางศิลปะ

ประวัติศาสตร์

เกี่ยวข้องกัน

ทางศิลปะ

ประวัติศาสตร์

1. ศิลปะทาง ศิลปะ

2. ความคิดริเริ่ม

3. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

4. สถาปัตยกรรม

5. เกี่ยวเนื่องกับ

ประวัติศาสตร์ของชาติ

6. เกี่ยวเนื่องกับ

เหตุการณ์ หรือบุคคลสำคัญของบ้านเมือง

7. มีความสำคัญต่อชุมชน

8. มีส่วนสนับสนุนภูมิทัศน์ และสภาพแวดล้อม

แนวคิดองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมภายใน

1. ภายในและภายนอก
2. มิติที่ 3 คือ รูปร่าง ขนาด และสัดส่วน
3. มิติที่ 4 คือ กาล-เทศะ (Space and Time)
4. แสงสว่าง
5. สีและวัสดุ
6. การตกแต่ง

สรุปทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและแนวคิด

1. ทฤษฎีการอนุรักษ์ (Conservation)
2. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงโบราณสถาน (Restoration)
3. ทฤษฎีการอนุรักษ์กรอบอาคาร (Faade Retention or Facadism)
4. ทฤษฎีการต่อเติมอาคาร (Addition)

การประเมินคุณค่าอาคาร

1. คุณค่าทางด้านวัฒนธรรม
 - ในด้านประวัติศาสตร์
 - ในด้านอายุขัย
2. คุณค่าทางด้านการใช้งาน
 - ในด้านการใช้สอย

องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมภายใน

1. ความสัมพันธ์ระหว่างภายในกับภายนอก
2. มิติที่ 3 ได้แก่ รูปร่าง ขนาด และสัดส่วน
3. มิติที่ 4 ได้แก่ที่ว่างและเวลา
4. แสงสว่าง
5. สีวัสดุ และเทคนิคการก่อสร้าง *
6. การตกแต่งรายละเอียด
7. งานระบบที่เกี่ยวข้อง *

การปรับปรุงรูปแบบอาคารที่สร้างในสมัยรัชกาลที่ 5

หัวข้อที่ทำการศึกษา

1. ในเชิงแนวความคิด และรูปแบบที่เปลี่ยนแปลง
2. ในเชิงการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ภายในอาคาร
3. ในเชิงโครงสร้าง วัสดุ และเทคนิคการก่อสร้าง
4. ในเชิงจากระบบ และอุปกรณ์อาคาร

เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกอาคาร

1. เป็นอาคารที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5
2. มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการใช้งานที่แตกต่างไปจากเดิม
3. โครงสร้างอาคารเป็นกำแพงรับน้ำหนัก ก่ออิฐถือปูน เป็นกำแพงรับน้ำหนัก ก่ออิฐถือปูน
4. หรือเป็นอาคารขนาดใหญ่ที่มีงานระบบอาคารที่น่าสนใจ

รายชื่ออาคาร

1. พระที่นั่งวิมานเมฆ-พิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ
2. พระที่นั่งอภิเษกดุสิต-พิพิธภัณฑ์แสวงศรีอมรินทร์และเครื่องถ้วยชาม
3. กำแพงศิลาจารึก-พิพิธภัณฑ์หอพระพิมพ์และศิลปกรรมแห่งชาติ
4. กำแพงศิลาจารึก-พิพิธภัณฑ์หอพระพิมพ์และศิลปกรรมแห่งชาติ
5. กำแพงศิลาจารึก-พิพิธภัณฑ์หอพระพิมพ์และศิลปกรรมแห่งชาติ
6. ส่วนต่อเติมห้องพระโรง-หอศิลป์มหาวิทยาลัย ศิลปากร วิทยาการ
7. บ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ (พุ่ม ศรีไชยยันต์)-ศาลรัฐธรรมนูญ
8. โรงการทอผ้า-กรมหลวงกลาโหม
9. โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าที่ 1-สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
10. โรงงานผลิตสีอาคาร-พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหอศิลป์
11. กรมไปรษณีย์โทรเลข-พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

ในเชิงแนวความคิดและรูปแบบที่เปลี่ยนแปลง

1. การเปลี่ยนแปลงเป็นพิพิธภัณฑ์

- เคยเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ หรือเจ้านายชั้นสูง
- เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ - เป็นการเปลี่ยนแปลงอาคารน้อยที่สุด

2. การเปลี่ยนแปลงเป็นสำนักงาน

1. เคยเป็นวังเจ้านายชั้นสูง
2. เคยเป็นบ้านขุนนางชั้นสูง
3. เคยเป็นสถาบันราชการ
4. ภาพพจน์ ขององค์กรที่ต้องการความเชื่อมั่นและดูดีเก๋ไก๋
5. เป็นสัญลักษณ์อันแสดงถึงความ เป็นมาแห่งชนชาติ
6. เป็นสถานที่สำคัญในประวัติศาสตร์

รูปที่ 3-10 ภาพพระที่นั่ง
พระที่นั่งสุทไธสวรรย์

รูปที่ 3-40 ศาลาว่าการ
กรุงเทพฯ

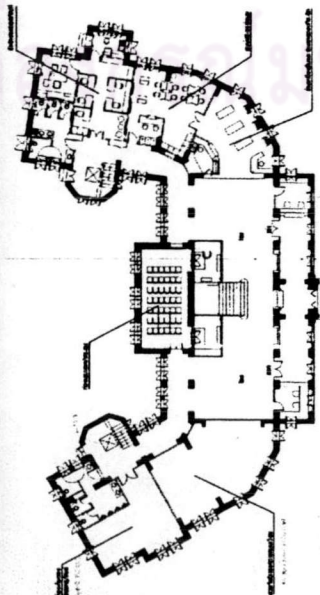
รูปที่ 3-400 โรงเรียน
นายพลราชเสน่หา

รูปที่ 3-400 อาคาร
กรมการช่าง

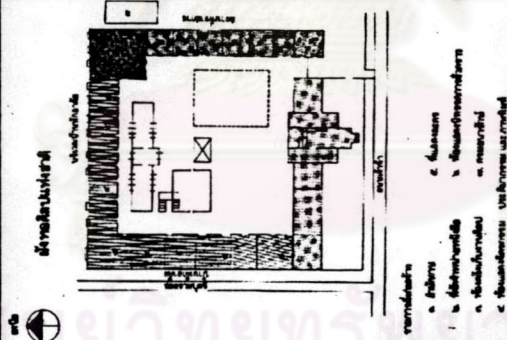

การเปลี่ยนแปลงในประเทศไทย

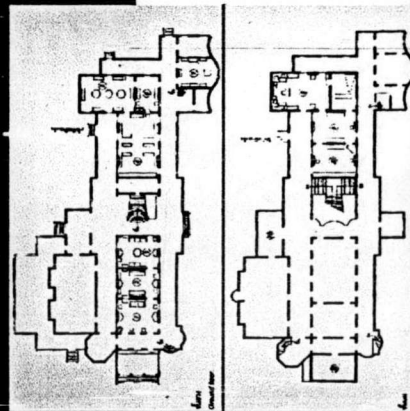
1. การจัดห้องต่าง ๆ ตามกรอบโครงสร้างเดิม
2. ยังคงเส้นทางสัญจรไว้ในลักษณะเดิม
3. เป็นงานตกแต่งภายในมากกว่างานสถาปัตยกรรมภายใน

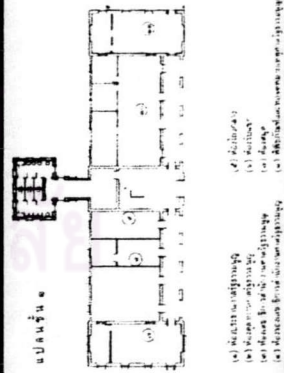
รูปที่ 3-16 ภาพแสดงพื้นที่จัดนิทรรศการสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว

รูปที่ 3-17 ภาพแสดงแผนผังพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระปรางค์

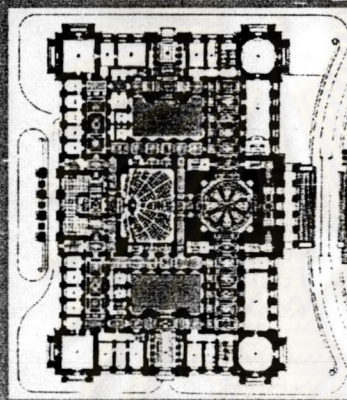
รูปที่ 3-18 ภาพแสดงแผนผังพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

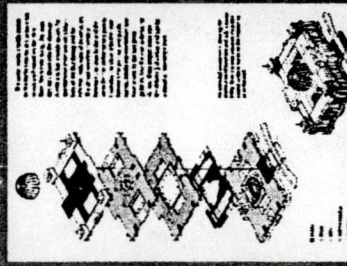
รูปที่ 3-19 ภาพแสดงแผนผังศาลรัฐธรรมนูญ

การเปลี่ยนแปลงในต่างประเทศ

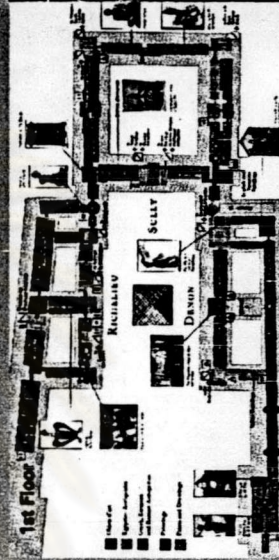
1. รักษากรอบภายนอก เดิมไว้ และเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายใน
2. มีได้ดำเนินถึงรูปแบบเดิมมาก แต่ก็ให้ความสำคัญกับการใช้งานสมัยใหม่มากกว่า
3. เป็นงานสถาปัตยกรรมภายในมากกว่าการตกแต่งภายใน

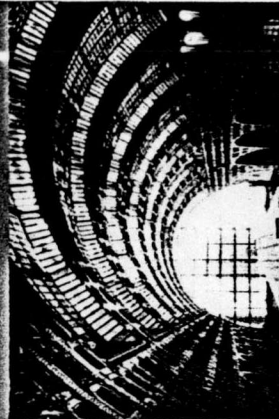
รูปที่ 3-12 ภาพหน้าอาคารรัฐสภาเดิมในระเทศแทน

รูปที่ 3-14 ภาพแสดงชั้นบนของอาคารรัฐสภาในระเทศแทน

รูปที่ 3-20 ภาพแสดงแผนผังการจัดแสดงห้องต่าง ๆ ในพิพิธภัณฑ์ลูฟว์

รูปที่ 3-22 ภาพแสดงการปรับโฉมแปลงจากสถานีรถไฟเป็นพิพิธภัณฑ์ลูฟว์

แนวทางการปรับปรุงโครงสร้าง ของฝรั่งเศส

การปรับปรุงฐานราก

1. การเสริมฐานรากด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก

2. การเสริมฐานรากด้วยหินเจาะ

3. การเสริมฐานรากด้วยหินเจาะประกบกำแพง

การซ่อมแซมการเสื่อมสภาพ

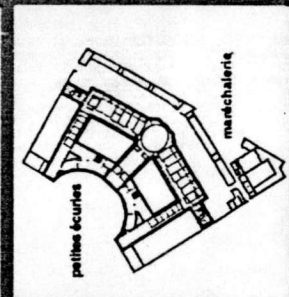

1. การตัดความชื้นที่ผนัง

2. การระบายความชื้นที่พื้น

3. การป้องกันความชื้นด้วยท่อระบายน้ำฝังใต้ดิน

การซ่อมแซมผนังด้วยวิธีเจาะใส่ทรงเหล็ก

การก่อสร้างสถาปัตยกรรมภายใน

1. การทำฐานรากที่ขุดเจาะ
2. เสา-คาน โครงสร้างเหล็กรูปพรรณ
3. พื้นคอนกรีตอัดแรง ส่วเร็ว
4. เปลี่ยนรูปแบบของหลังคา หรือเสริมความแข็งแรงของหลังคา

ในเชิงงานระบบ และอุปกรณ์อาคาร

1. ระบบ Air-Cooled Water Chiller
2. ระบบ Split Type

ปัญหาที่พบ

- มีการเลือกใช้ระบบปรับอากาศไม่เหมาะสมกับการใช้งาน
- การวางตำแหน่งเครื่องระบบความร้อน (Condensing Unit) ทำให้เสียทัศนียภาพ
- เสียงดังจากเครื่องระบายความร้อน
- ท่อน้ำยาอยู่ที่ด้านหลังคาทำให้เกิดหยดน้ำ
- Fancoil ตั้งวางลอยหรือติดลอย
- หัวจ่ายลมเย็นที่พื้นไม่มีการป้องกันฝุ่น
- หน้ากากแอร์ที่ทำจากไม้อุดหลายตุแลร์กฆ่าลำบาก

กลิ่นจากภากรถรองเทา

รูปที่ 3-51 ภาพแสดงการใช้ใบระหว่งในตู้ปรับอากาศที่ติดตั้งบนฝ้าเพดาน

รูปที่ 3-54 ภาพแสดงการไม่ระหว่งในตู้ปรับอากาศที่ติดตั้งบนฝ้าเพดาน

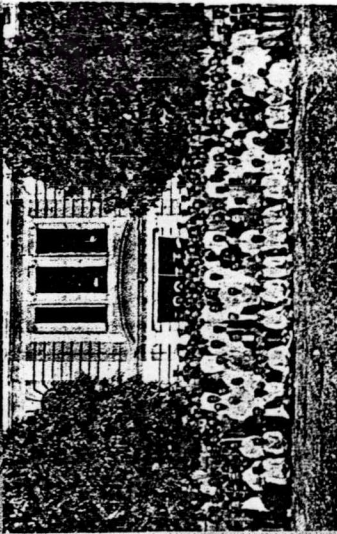
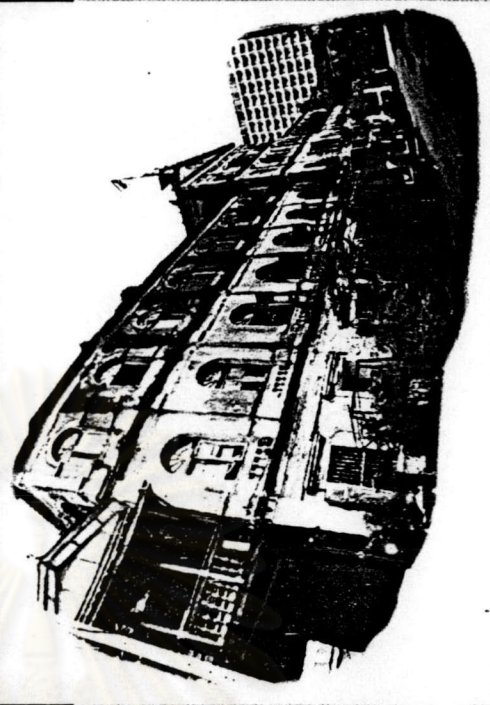
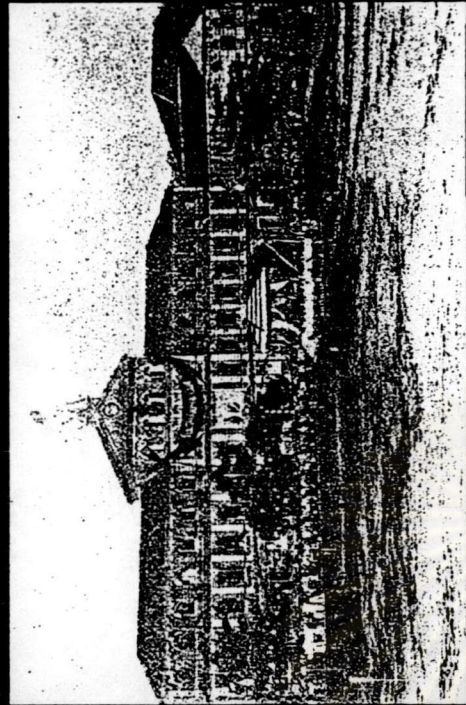
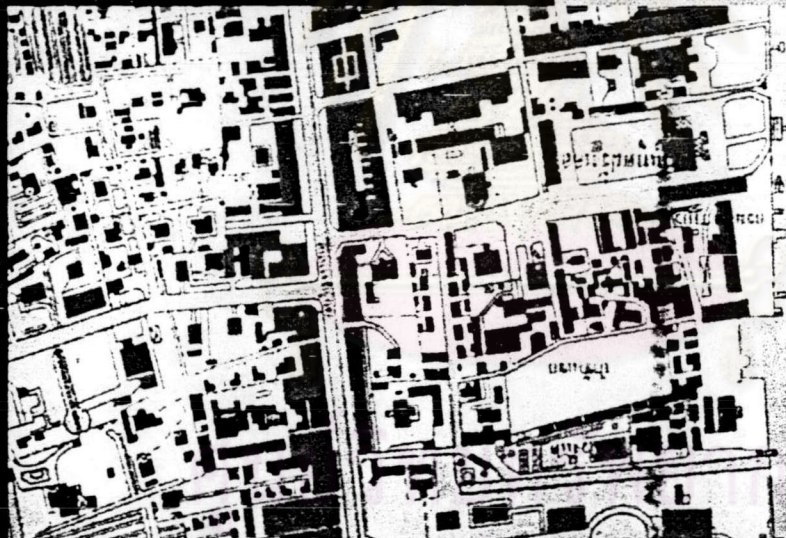
รูปที่ 3-52 ภาพแสดงการวางตำแหน่งระบบเครื่องปรับอากาศที่ไม่เหมาะสม

รูปที่ 3-55 ภาพแสดงการใช้ใบระหว่งในตู้ปรับอากาศที่ติดตั้งบนฝ้าเพดาน

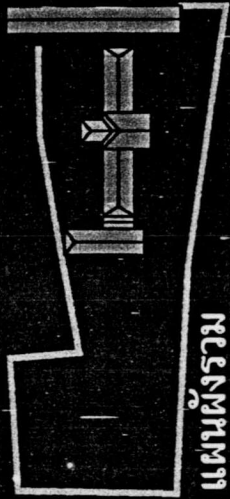
การออกแบบแสงสว่าง

1. วางตำแหน่งของโคมไฟ ซึ่งทางเดินรับระบียงหรือห้องที่มีวงลาย
2. แหล่งกำเนิดแสง เป็นแสงส่องลงพื้น (Downlight)
3. คุณภาพของแสงสว่างไม่เหมาะสมกับการใช้งาน เช่น หลอดฟลูออโรสเซนต์หลอดฟ้าเขาดาน หรือดมิงที่เย็นเกินไป
4. ปริมาณแสงสว่าง มีน้อยกว่าธรรมชาติมาตราฐาน
5. การเดินสายไฟเปลือย

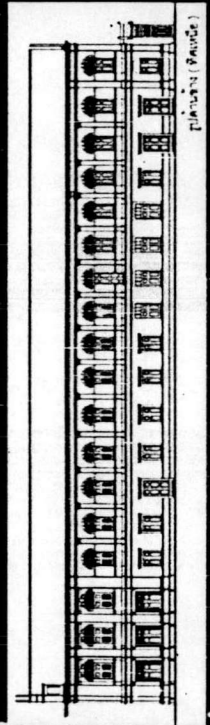
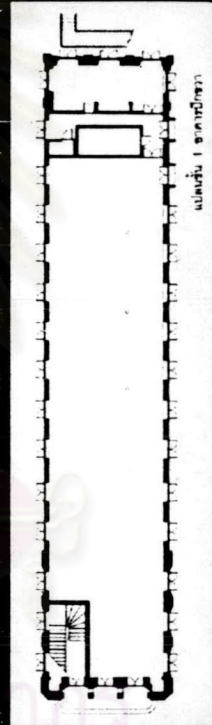
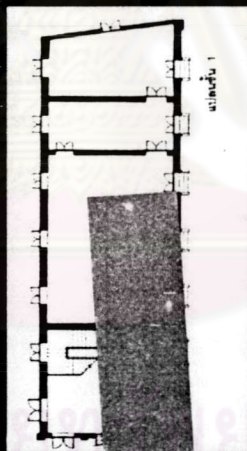
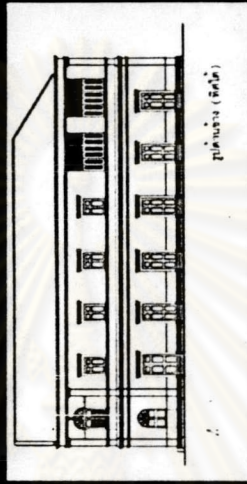
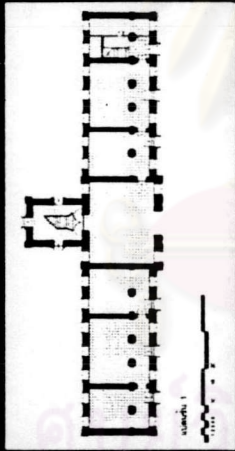
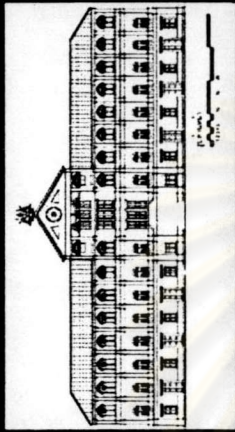
4. ตุลาคม : ประวัติ รูปแบบและสภาพปัจจุบัน วิวัฒนาการของตุลสกา

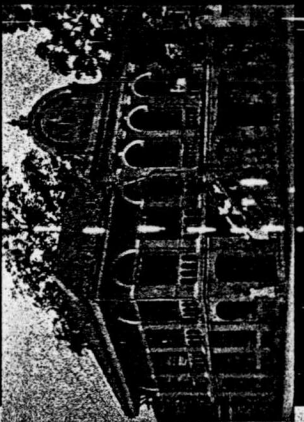
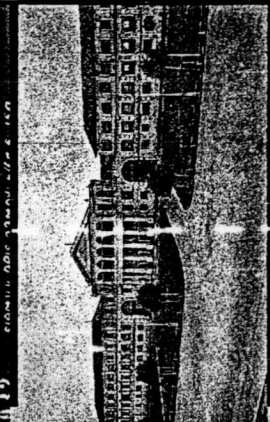
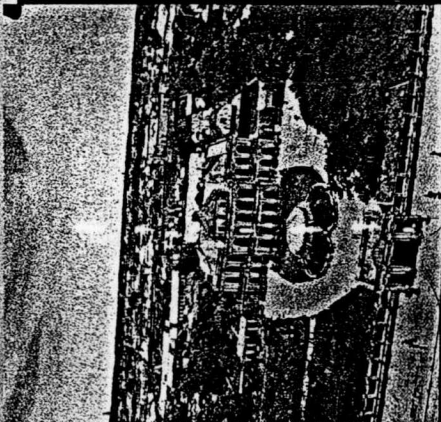
รูปแบบทางสถาปัตยกรรม และโครงสร้างวัสดุ

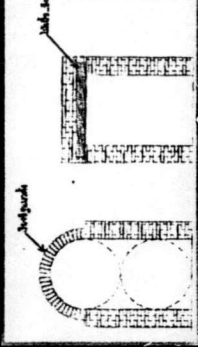
แผนผังรวม

- ที่มา
1. อิทธิพลร่วมยุคสมัยกับประเทศตะวันตก
 - ยุคนีโอคลาสสิก ในศตวรรษที่ 19
 2. อิทธิพลจากสถาปนิก
 - ผู้ออกแบบ คือ โจอาคิม แกรซี ชาวอิตาลี
 - รูปแบบ นีโอ-ปาลาเดียน

1. ระบบพื้นโครงสร้างวางบนดิน
2. กำแพงรับน้ำหนัก

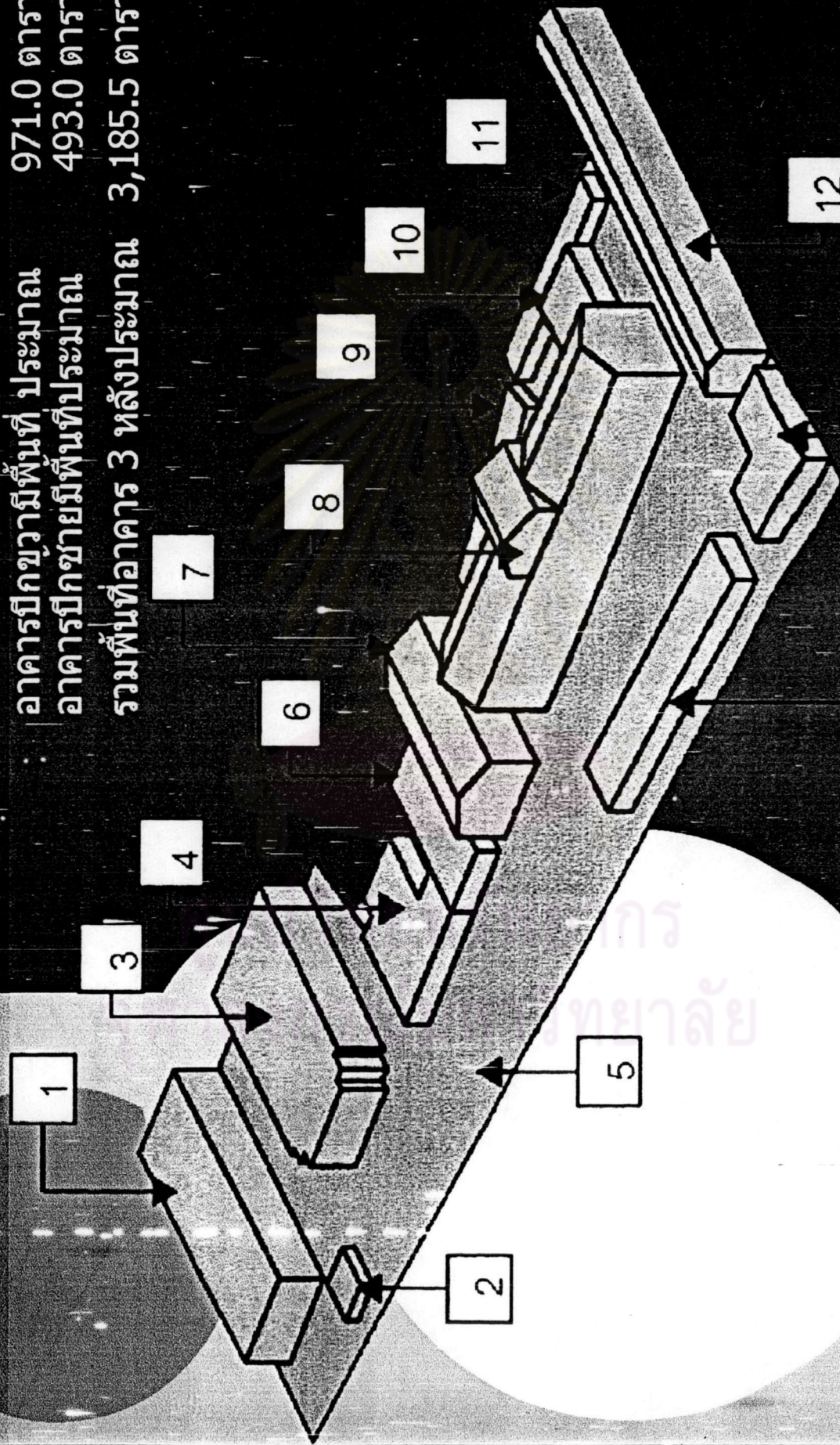

3. หลังคาโครงไม้อัด สกรูเหล็ก

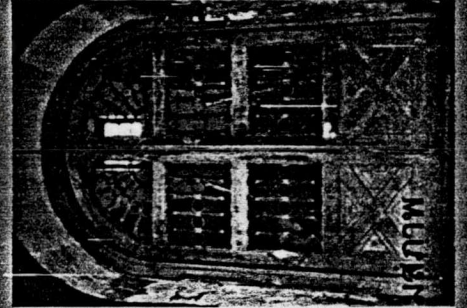
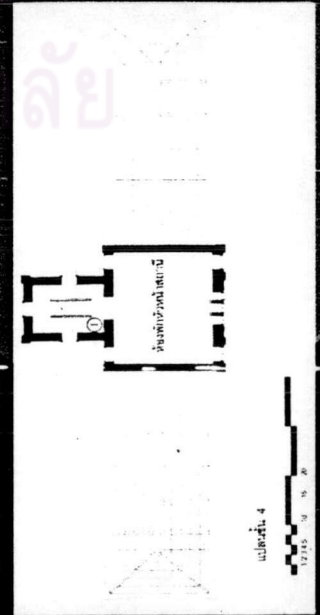
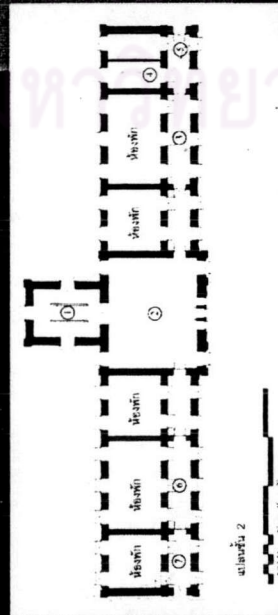
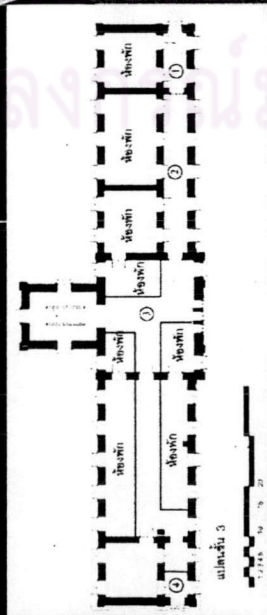
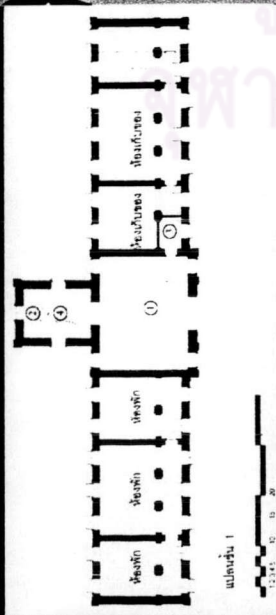

สถาปัตยกรรมศาล

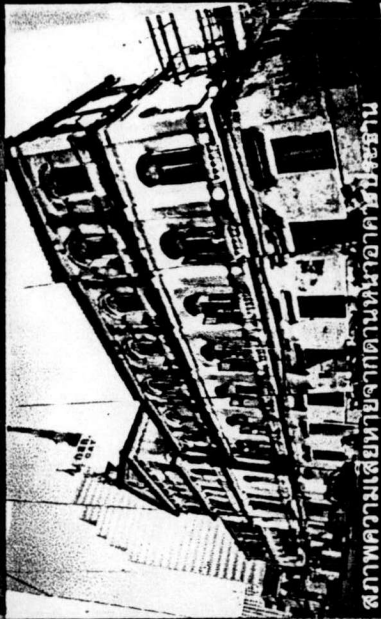
อาคารประธานมีพื้นที่ประมาณ 1721.5 ตารางเมตร
อาคารภิกขุวามีพื้นที่ ประมาณ 971.0 ตารางเมตร
อาคารภิกษุขามีพื้นที่ประมาณ 493.0 ตารางเมตร
รวมพื้นที่อาคาร 3 หลังประมาณ 3,185.5 ตารางเมตร

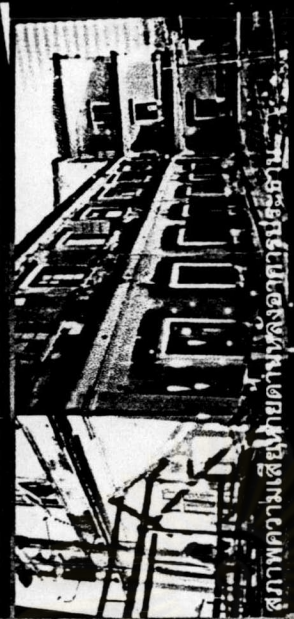
การสำรวจสภาพอาคารศาลากลางอาคารประธาน

รายละเอียดประตูทางเข้าชั้นล่างและการเลือกวัสดุ

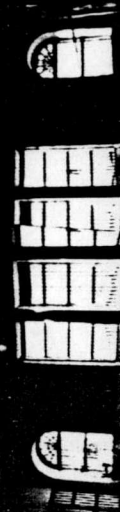
สภาพความเสียหายจากด้านหน้าอาคารประธาน

สภาพความเสียหายด้านหลังอาคารประธาน

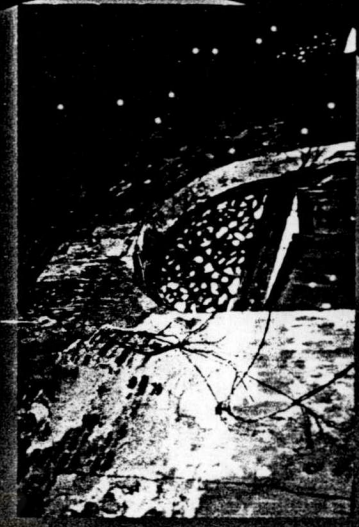
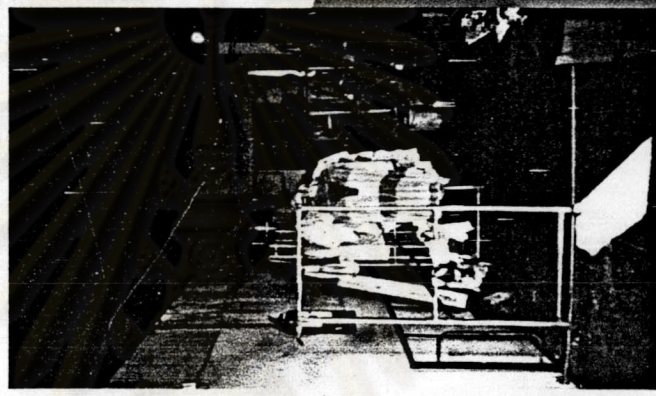
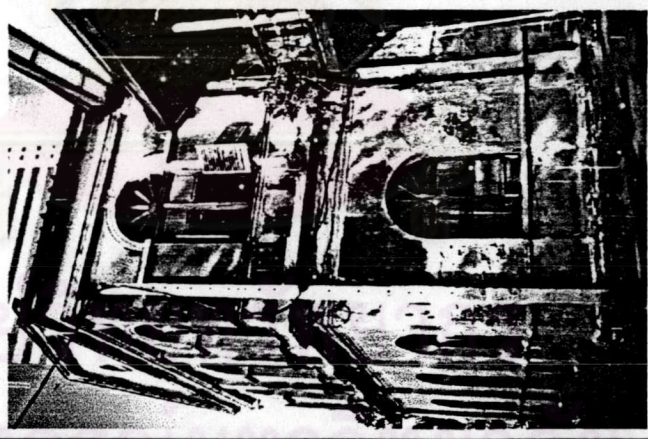
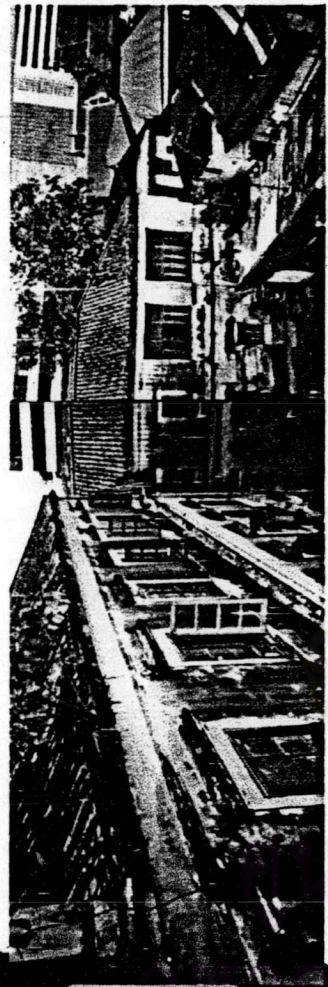
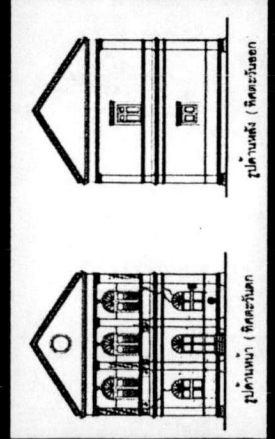
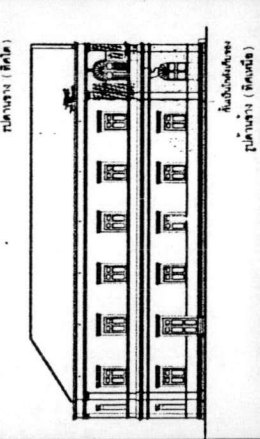
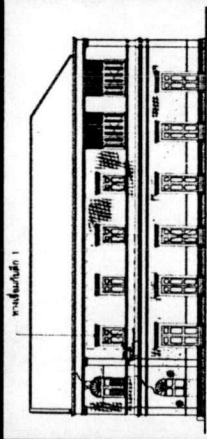
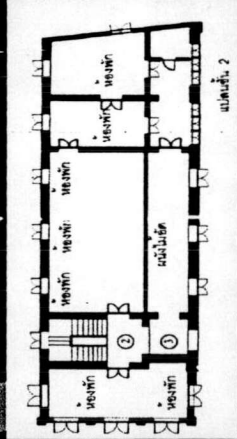
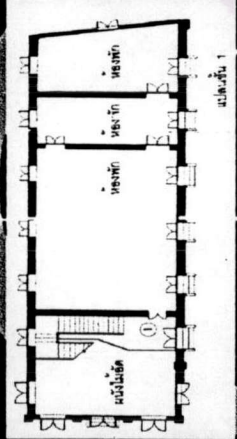
สภาพความเสียหายห้องโถงชั้นกลางอาคารประธาน

การเปรียบเทียบโครงสร้างคานและคองกรีตประกอบอื่นภายในห้องโถงชั้นที่ 2 อาคารประธาน

P-17

การสำรวจสภาพอาคาร

P-19

สรุปคุณค่าอาคารตุลกลสถาน

คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์

1. ประวัติศาสตร์เชิงสัญลักษณ์

เป็นหนึ่งในข้อตกลงของสนธิสัญญาเบาริง และเป็นสัญลักษณ์ของการริเริ่มจัดเก็บภาษีระบบใหม่

2. ประวัติศาสตร์เชิงสถาปัตยกรรม

การดำเนินนโยบายป้องกันประเทศ การต่างประเทศ การตามพฤติกรรมชาวต่างประเทศ เป็นด้านตรวจคนเข้าเมืองในตัว

คุณค่าทางความสวยงามโดยกรรม

1. การหันหน้าออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยา

วางอาคาร 3 หลัง รูปตัว "ยู" มุมงเชื่อมโครงสร้างไม่ระหวางอาคาร

3. ยึดหลักการสมมาตร

4. ให้ความสำคัญกับสัดส่วนอาคาร

5. ตำแหน่งบันไดอยู่กึ่งกลางอาคาร และมีทางเดินริมระเบียง

6. จังหวะซ้ำๆ เช่น ช่องหน้าต่างสลับผนังทับ

7. ไม่มีการยื่นชายคา

8. การตกแต่งอาคารเล็กน้อย

9. มีช่องระบายลมเหมือนหน้าต่างเป็นไม้ฉลุลาย

10. ช่องระบระบายลมที่ผนังเป็นรูปกลมๆ

11. ตัวอาคารฐานสูงเพียงเล็กน้อย

และวัสดุก่อสร้าง

1. เป็นพื้นคอนกรีตวางบนดิน
2. โครงสร้างหลักเป็นผนังรับน้ำหนัก ทำจากอิฐมอญขนาดใหญ่
3. โครงสร้างหลังคาเป็นโครงสร้างช่วงกว้างยึดด้วยนอตสกรู หลังคาคลุมด้วยกระเบื้องแบบลิ้นลอนโค้งปั้นปูนครอบรอยต่อ

การพิจารณาแนวทางการปรับปรุงอาคารศาลากลาง

โครงการ

1. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทย
กรุงเทพมหานคร
ปี พ.ศ. 2536

2. พิพิธภัณฑ์
ปี พ.ศ. 2541

3. พิพิธภัณฑ์รณรงค์อนุรักษ์ศิลปกรรม

4. โรงแรมบูติก

ผู้รับผิดชอบ

บริษัทมรดกโลกจำกัด
เป็นผู้ศึกษาเสนอต่อกรม
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็น
ผู้ลงทุน

กระทรวงการคลังโดย
สถาบันศิลปกรรมกรมศิลปากร
เป็นผู้ออกแบบบูรณะ

กรมธนารักษ์เสนอต่อกระทรวง
การคลังโดยให้เอกชน
เป็นผู้ลงทุนทั้งหมด

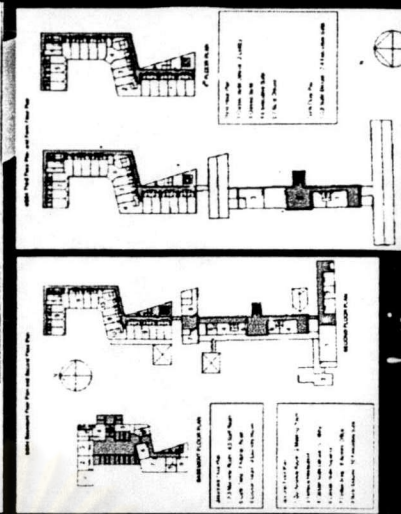
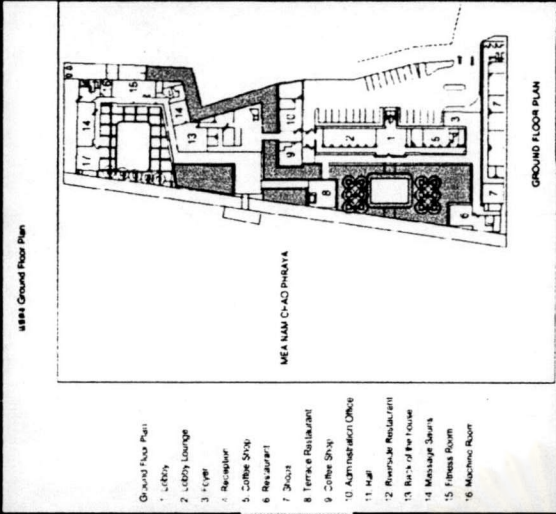
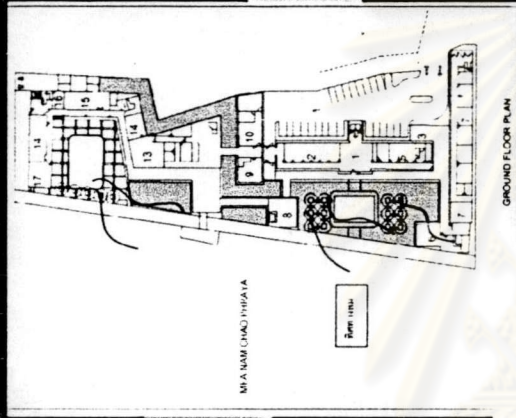
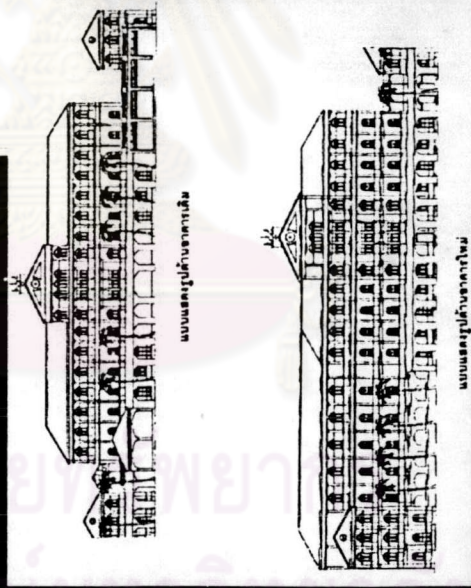
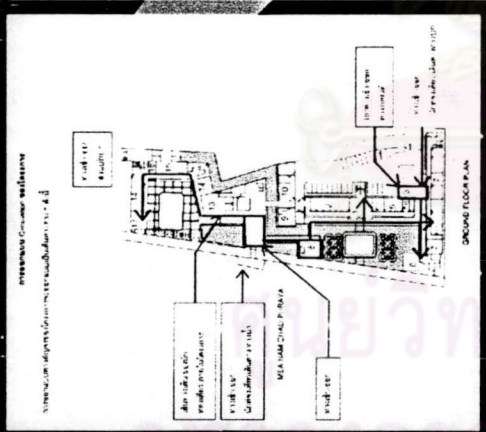
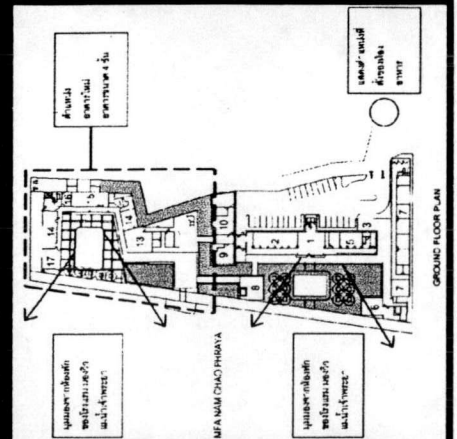
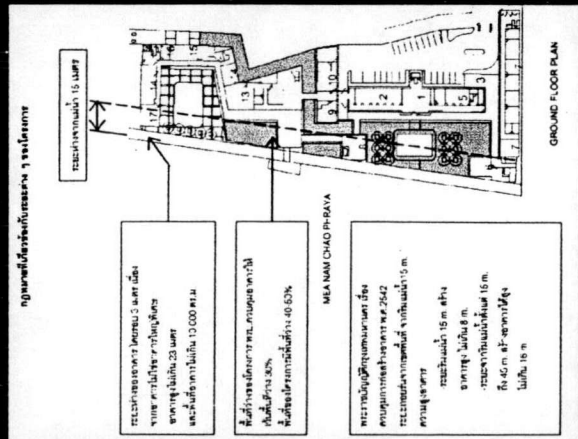
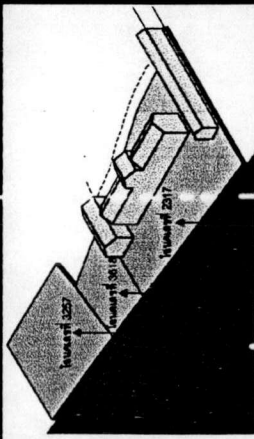
รายละเอียดโครงการ

สถานที่แห่งหนึ่งซึ่งเป็นที่ตั้ง
ของกรมศิลปากร
ผู้รับผิดชอบโครงการ
ศึกษาและเสนอต่อกรมศิลปากร
เพื่อปรับปรุงสภาพอาคาร
กรมศิลปากรเสนอแนวทางการบูรณะ
ซ่อมแซมและประมาณการค่าใช้จ่าย
ซึ่งมีมูลค่าประมาณ 80 ล้านบาท
ไม่รวมการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายใน

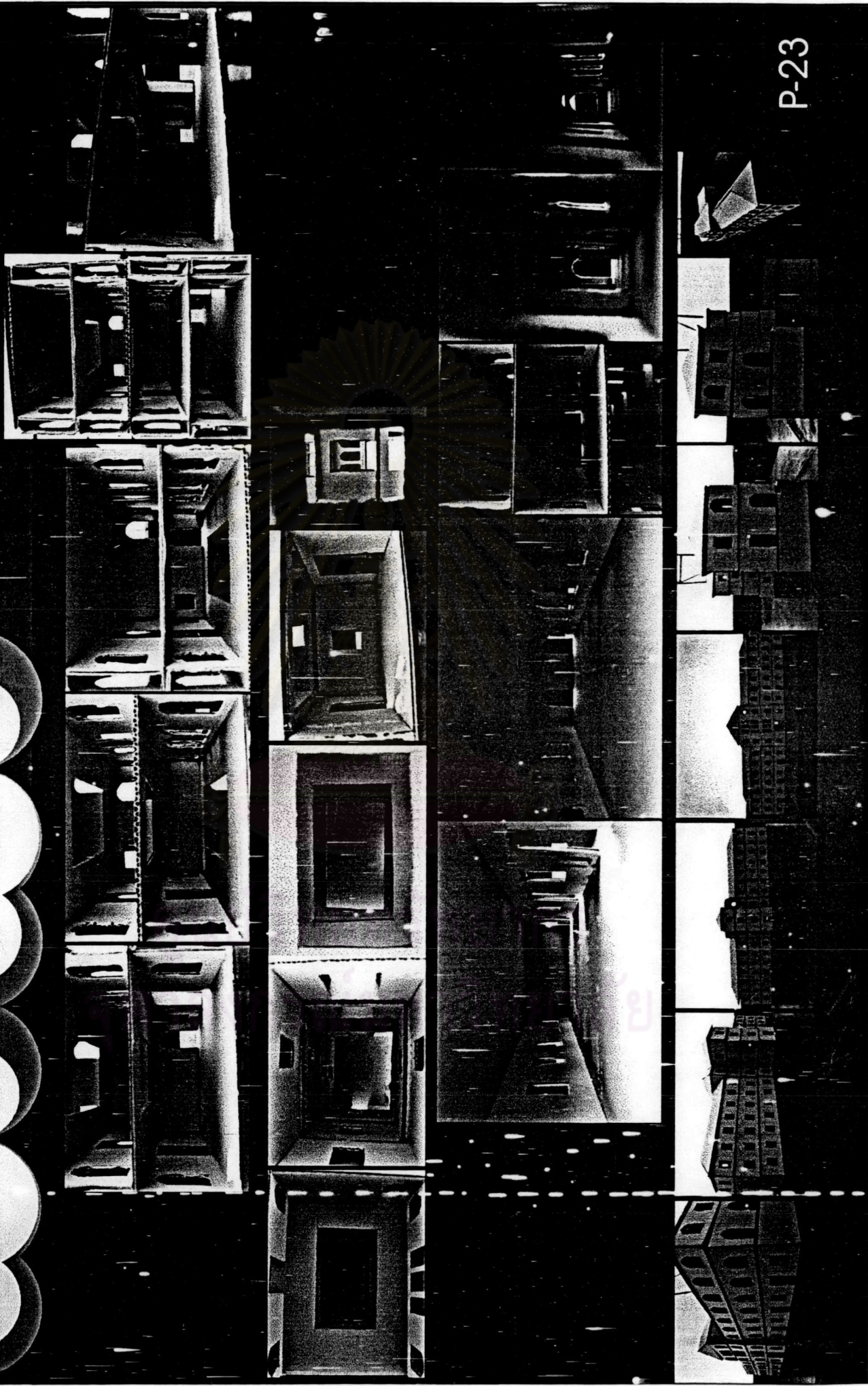
- ห้องพักรับรอง
- ห้องรับรอง
- ห้องประชุม
- ห้องจัดเลี้ยงต้อนรับ

- โถงต้อนรับ
- คอฟฟี่ช็อป
- ภัตตาคาร
- ห้องประชุมสัมมนา
- ห้องออกภัตตาคาร
- ห้องพัก 5 แบบ
- สระว่ายน้ำ
- สวนหย่อม
- ที่จอดรถ

โครงการเมทินาเรักษ์

การศึกษาระบบชาติในอาคารศาลากลาง

P-23

ประวัติผู้เขียน

นายบุญเสริม เปรมธาดา เกิดวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2509 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ศิลปบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 1 สาขาการออกแบบภายใน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และได้รับพระราชทานทุนภูมิพล ในฐานะนักศึกษาผู้มีผลคะแนนรวมสอบไล่สูงสุดของคณะ ในปีการศึกษา 2531 จากนั้นเข้าทำงานในตำแหน่งมัณฑนากร บริษัทเบนท์เชเวอรินแอนด์แอสโซซิเอท จำกัด สถาปนิกภายใน อาวุโส บริษัทนนท์ - ตรึงใจสถาปนิกและนักวางผัง จนถึงปี พ.ศ. 2538 ในปีเดียวกัน ได้รับการคัดเลือกให้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ University Of Pennsylvania ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2539 เข้าทำงานเป็นอาจารย์ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2543 ได้รับทุนโครงการพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย เข้าศึกษาในหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยกลับมาดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชา เมื่อจบการศึกษาในด้านวิชาการเป็นอาจารย์พิเศษ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานีและอาจารย์ผู้บรรยายพิเศษมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนหลายแห่ง รวมถึงเป็นที่ปรึกษาทางด้านสถาปัตยกรรมภายในให้กับหน่วยงานจากภาครัฐ อาทิ กระทรวงการคลังฯ เป็นต้น ในด้านการทำงาน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนานวัตกรรม บริษัทรีโนวา จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ให้กับสถาบันการเงิน และเคยได้รับการยกย่องจากทางสังคมและสื่อมวลชน อาทิ 1 ใน 40 มัณฑนากรของประเทศไทย เป็นต้น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย